

Книга Даниїла — Номер сорок три

Розкриття символіки мерзоти спустошення у біблійному пророцтві

Jeff Pippenger

2024-01-07

Визначення Павлом язичницького Риму як сили, що стримувала папство від піднесення до влади до 538 року, стало свідченням, яке Вільям Міллер визнав таким, що встановлює: «щоденне» в книзі Даниїла представляє язичництво. Концепція Вільяма Міллера ґрунтувалася на двох спустошувальних силах: спочатку язичництва, а потім папства. Найважливішим відкриттям Міллера на підтримку цієї концепції було свідчення Павла у 2-му Посланні до Солунян, розділ другий, де Павло зазначає, що стримування папства, здійснюване язичницьким Римом, буде усунуте, щоб «людина гріха» сіла в Божому храмі, видаючи себе за Бога.

У книзі Даниїла символ «щоденного», що представляє язичництво, завжди змінює символ папства — чи то у вигляді «переступу спустошення», чи «мерзоти спустошення». Однак у попередженні Христа християнам щодо облоги й зруйнування Єрусалима, що відбулися протягом трьох із половиною років — з 66 по 70 рр. н. е., Христос назвав «мерзоту спустошення, про яку сказав пророк Даниїл» знаком для християн, які були в Єрусалимі, щоб негайно втікати. Історія засвідчує, що цим знаком був не символ папського Риму, а язичницького Риму. Вірні мали розпізнати цей знак, якщо хотіли уникнути облоги й руйнування. Чи є «мерзота спустошення, про яку сказав пророк Даниїл», символом язичницького Риму чи папського Риму?

Отож, коли побачите мерзоту спустошення, про яку говорив пророк Даниїл, що стоїть на святому місці (хто читає, нехай розуміє), тоді ті, що в Юдеї, нехай утікають у гори. Хто на даху, нехай не сходить, щоб узяти що-небудь із дому свого. І хто в полі, нехай не вертається назад, щоб узяти свою одежу. Горе вагітним і тим, що годують грудьми в ті дні! Моліться, щоб ваша втеча не сталася взимку, ані в суботу, бо тоді буде велика скорбота, якої не було від початку світу аж дотепер, та й ніколи не буде. І якби ті дні не були вкорочені, не спаслася б жодна людина; але заради вибраних ті дні буде вкорочено. Матвій 24:15–22.

Сестра Вайт коментує, як це попередження справдилося в історії зруйнування Єрусалима з 66 по 70 рр. н. е., і зазначає, що прапор, або штандарт римської армії, був знаком для християн, які ще залишалися в Єрусалимі, щоб утекти. Отже, «мерзота спустошення, про яку говорив пророк Даниїл», — це був язичницький Рим чи папський Рим, на якому Міллер будував свою схему?

Вільям Міллер прийшов до розуміння обох проявів Риму (язичницького, а потім папського), але обставини історії, в якій він жив, змусили його розглядати обидва царства як одне. І, звісно, це одне царство, але водночас вони становлять два послідовні царства. Під тиском пророчої історії 1798 року Міллер мусив розглядати Рим передусім як одне царство. У 1798

році Міллер вважав, що Другий прихід Христа відбудеться приблизно через двадцять п'ять років. Він добре знав, що папський Рим зазнав смертельної рани у 1798 році. Для Міллера після папського Риму не мало бути інших земних царств, бо Христос ось-ось мав повернутися.

У тій історичній добі, в якій жив Міллер, він розумів, що статуя з другого розділу книги Даниїла представляла чотири земні царства, бо саме про це свідчив Даниїл.

А четверте царство буде міцне, як залізо, бо як залізо розбиває на шматки й підкоряє все, так і воно, як залізо, що розбиває все це, потрощить і роздавить. А що ти бачив ноги й пальці, частково з гончарської глини, а частково із заліза, то царство буде поділене; але в ньому буде щось від твердості заліза, бо ти бачив залізо, змішане з глейкою глиною. Даниїла 2:40, 41.

Міллер розумів, що існувало лише чотири царства, і четвертим, останнім царством був Рим, який, як він знав з історії, був спочатку язичницьким Римом, а потім папським Римом. Для Міллера четверте царство, відповідно до слова Даниїла, було «розділене», але для Міллера цей поділ лише означав відмінність між буквальною та духовною сторонами царства Риму. Він мав рацію, але його розуміння було обмеженим.

Міллер не бачив, що поділ язичницького та папського Риму був заснований на розрізненні, яке Павло був покликаний окреслити. Павло (і Іван Хреститель) вказав, що у період хреста буквально мало перейти в духовне. Без цього розуміння Міллер був змушений прийняти, що Рим по суті був одним царством, яке мало дві фази. І, звичайно, він мав рацію (але частково). Він не бачив, що духовний Рим був представлений буквальноним Вавилоном, бо духовний Рим (папство) також є духовним Вавилоном.

Буквальний Вавилон, як перше з чотирьох царств у другому розділі книги Даниїла, був прообразом четвертого царства, бо перше завжди є прообразом останнього. Прообразом язичницького Риму був Вавилон, але і язичницький Рим, і Вавилон були прообразами духовного Риму (папства). Отже, папство було п'ятим царством, і його представляв Вавилон. Це основна причина, чому сестра Вайт порівнює полон буквального Ізраїлю у Вавилоні протягом сімдесяти років із полоном духовного Ізраїлю в духовному Вавилоні протягом тисячі двохсот шістдесяти років.

«Божа церква на землі перебувала воістину в неволі впродовж цього тривалого періоду невинних переслідувань, так само як і діти Ізраїлю перебували в полоні у Вавилоні під час вигнання». Пророки і царі, 714.

Тому Міллер без проблем взаємозамінював виконання пророцтв, що конкретніше стосувалися язичницького Риму, і папського Риму. Ми наведемо приклади цього далі, але якщо ми розуміємо, що Міллер розглядав язичницький і папський Рим як одне царство, ми можемо зрозуміти, чому Міллер не мав би проблеми з тим, що Ісус посилається на "мерзоту спустошення, про яку сказав пророк Даниїл", як на виконання, що стосується язичницького Риму, водночас розуміючи вислів "мерзота спустошення" у книзі Даниїла як символ

папського Риму. Міллер не бачив трьох спустошувальних сил, і з цієї причини його пророча схема була обмеженою, хоча й точною.

Але як нам зрозуміти розбіжність щодо історичного виконання в 66 р. н. е., коли язичницький Рим, на виконання Христового пророцтва, розмістив свої штандарти у священних межах храму? Чи є «мерзота спустошення, про яку говорив пророк Даниїл», символом язичницького чи папського Риму? Відповідь на цю дилему досить проста, якщо визнати три спустошувальні сили замість двох. Ми повинні розпочати з коментаря сестри Вайт щодо виконання Христового пророцтва про руйнування Єрусалима.

З розп'яттям Христа юдеями була пов'язана загибель Єрусалима. Кров, пролита на Голгофі, стала тягарем, що потяг їх у загибель у цьому світі й у світі прийдешньому. Так буде й у великий останній день, коли суд упаде на тих, хто відкинув Божу благодать. Христос, їхній камінь спотикання, тоді з'явиться їм як гора відплати. Слава Його обличчя, що для праведних є життям, буде для нечестивих пожираючим вогнем. Через відкинуту любов, зневажену благодать, грішник загине.

За допомогою багатьох прикладів і неодноразових попереджень Ісус показав, до яких наслідків для юдеїв призведе відкинення Сина Божого. Цими словами Він звертався до всіх у всі віки, хто відмовляється прийняти Його як свого Викупителя. Кожне попередження — для них. Осквернений храм, непокірний син, невірні виноградарі, зневажливі будівничі мають свій відповідник у досвіді кожного грішника. Якщо він не покається, загибель, яку вони передвіщали, стане його участю. Бажання віків, 600.

Коли Павло окреслює перехід від буквального до духовного, він зазначає, що це сталося в час хреста, і слід зауважити, що руйнування Єрусалима безпосередньо пов'язане з хрестом. Руйнування буквального Єрусалима, яке вперше здійснив буквальний Вавилон, востаннє здійснив буквальний Рим, бо Ісус завжди представляє кінець разом із початком. Попирання святині та війська, що почалося за язичницької влади Вавилону, завершилося за язичницької влади Риму.

Духовне попирання духовного Єрусалима було здійснене папським Римом, і обидва ці періоди попирання (буквального і духовного) є прообразом попирання Божого народу третьою спустошувальною силою, яка у термінах Риму називається сучасним Римом.

Є три спустошувальні сили, кожна з яких переслідує Божий народ. Спочатку був дракон язичництва, за ним — морський звір католицизму, а потім — земний звір Сполучених Штатів (лжепророк). Язичництво було представлене різними язичницькими державами, які попирали буквальний Ізраїль. Папство згодом попирало духовний Ізраїль протягом тисячі двохсот шістдесяти років — з 538 по 1798 рік. Потрійний союз дракона, звіра і лжепророка — це сучасний Рим, і він також попирає Божий народ під час "години" кризи недільного закону. Три спустошувальні сили — дракон, звір і лжепророк — також представлені як язичницький Рим, папський Рим і сучасний Рим.

У контексті сімнадцятого розділу Одкровення язичництво — це перші чотири царі, п'ятий цар — папство, а шостий, сьомий і восьмий царі — це потрійний союз сучасного Риму.

І є сім царів: п'ять упали, один є, інший ще не прийшов; і коли прийде, мусить пробути короткий час. І звір, що був і нема його, — він і сам восьмий, і з числа сімох, і йде на погибель. Об'явлення 17:10, 11.

З погляду другого розділу книги Даниїла, язичництво — це всі чотири царства від буквального Вавилону до буквального Риму. Духовний Вавилон — це папство (голова із золота), а потрійний союз дракона, звіра і фальшивого пророка (сучасний Рим) представлений потрійним союзом духовної Мідо-Персії, духовної Греції та духовного Риму (у якого смертельна рана загоєна).

Коли Ісус посилався на «мерзоту запустіння, про яку говорив пророк Даниїл», Він визначав конкретний «знак», який християни мають розпізнавати в кожному з трьох Римів. Язичницький Рим, папський Рим і сучасний Рим усі переслідують Божий народ. Те переслідування пророко представлено як попирання святині та війська. Ісус дав застереження про наближення того переслідування для кожного з трьох періодів переслідувань. Коли «знак» римської влади був поставлений у святині, настав час тікати з Єрусалима. Ісус уживав вислів Даниїла «мерзота запустіння» не як символ земної влади, а як символ знака, який християни мали розпізнати.

Ісус сповістив учням, що слухали, про суди, які мали впасти на відступницький Ізраїль, і особливо про відплатну помсту, що прийде на них за їхнє відкинення та розп'яття Месії. Безпомилкові знамення мали передувати жадливій розв'язці. Страшна година настане раптово й стрімко. І Спаситель застеріг Своїх послідовників: «Коли ж побачите мерзоту спустошення, про яку сказав пророк Даниїл, що стоїть на святому місці (хто читає, нехай розуміє), тоді ті, що в Юдеї, нехай утікають у гори». Матвія 24:15, 16; Луки 21:20, 21. Коли ідолоські знамена римлян буде встановлено на святій території, що простягалася на кілька стадій поза міськими мурами, тоді послідовники Христа мали знайти безпеку у втечі. Коли з'явиться попереджувальний знак, ті, що прагнуть урятуватися, не повинні зволікати. По всій землі Юдейській, як і в самому Єрусалимі, сигналу до втечі слід було негайно послухатися. Той, хто випадково опинився на покрівлі, не повинен спускатися в дім, навіть щоб урятувати свої найцінніші скарби. Ті, що працюють у полях чи у виноградниках, не повинні витратити час, аби повернутися по верхній одяг, відкладений під час праці в денну спеку. Вони не мають вагатися ані мити, щоб не потрапити під загальне знищення. Велика боротьба, 25.

У цьому уривку сестра Вайт визначає «мерзоту спустошення» як «однозначний знак», який символізували «ідолоські штандарти римлян», встановлені ними «на святій території» святині. Ісус уживав «мерзоту спустошення» не для того, щоб означати владу ані язичницького, ані папського Риму, а як «знак». Коли цей «знак» був поставлений на святій території храму, християнам слід було тікати з Єрусалима, «щоб не бути втягнутими в загальне знищення». Далі в тому ж уривку сестра Вайт зазначає, що пророцтво Христа, яке вказувало на руйнування, мало більше ніж одне сповнення.

Пророцтво Спасителя про навідання Божих кар на Єрусалим має здійснитися ще раз; те страшне спустошення було лише блідю тінню цього. У долі обраного міста ми можемо

побачити загибель світу, що відкинув Божу милість і потоптав Його закон. Похмурі літописи людських страждань, яких земля була свідком упродовж своїх довгих століть злочинів. Серце мліє, а розум знемагає від самого споглядання. Страшними були наслідки відкидання влади Неба. Але ще похмуріша картина постає в одкровеннях про майбутнє. Літописи минулого — довга низка заворушень, конфліктів і революцій, «битва воїна... із сум'ятним галасом, і одежі, змочені кров'ю» (Ісаїя 9:5), — що це все у порівнянні з жахами того дня, коли стримувальний Дух Божий цілковито відступить від нечестивих і вже не стримуватиме ні вибуху людських пристрастей, ні сатанинського гніву! Тоді світ побачить, як ніколи раніше, наслідки сатанинського панування.

Але того дня, як і в час зруйнування Єрусалима, Божий народ буде визволений, кожен, хто буде знайдений записаним серед живих. Ісаї 4:3. Христос проголосив, що Він прийде вдруге, щоб зібрати Своїх вірних до Себе: 'Тоді всі племена землі будуть ридати, і побачать Сина Людського, що приходить на хмарах небесних з силою і великою славою. І Він пошле Своїх ангелів з гучним звуком сурми, і вони зберуть Його обраних із чотирьох вітрів, від одного краю неба до другого.' Матвія 24:30, 31. Тоді ті, хто не коряться Євангелію, будуть знищені подихом Його уст і погублені сяйвом Його прищестя. 2 Солунян 2:8. Подібно до давнього Ізраїлю, безбожні самі себе гублять; вони падають через свою беззаконність. Життям у гріху вони настільки вивели себе з гармонії з Богом, їхня природа стала настільки спотвореною злом, що вияв Його слави є для них пожираючим вогнем.

Нехай люди остерігаються, щоб не занедбати урок, переданий їм у словах Христа. Як Він попередив Своїх учнів про знищення Єрусалима, давши їм знак наближення руїни, щоб вони могли втекти; так Він попередив світ про день остаточного знищення і дав йому ознаки його наближення, щоб усі, хто бажає, могли втекти від гніву, що має прийти. Ісус проголошує: "Будуть знамення на сонці, і на місяці, і на зорях; а на землі — тривога народів." Лука 21:25; Матвія 24:29; Марка 13:24-26; Об'явлення 6:12-17. Ті, що бачать ці передвісники Його приходу, мають "знати, що воно близько, при самих дверях." Матвія 24:33. "Отже, пильнуйте," — це Його слова напоумлення. Марка 13:35. Ті, що дослухаються до попередження, не залишаться в темряві, і той день не застане їх зненацька. А для тих, хто не пильнує, "день Господній так приходить, як злодій уночі." 1 Солунян 5:2-5. Велика боротьба, 36, 37.

Коли Сестра Вайт писала ці слова, ще мало відбутися майбутнє звершення руйнування Єрусалима. Відплатний суд, який звершується над сучасним Римом (драконом, звіром і лжепророком) наприкінці світу, являє собою остаточне падіння духовного Вавилона, але духовний Вавилон (папство) уже раз упав у 1798 році. Руйнування Єрусалима представляє Божий відплатний суд над відступницькою церквою.

Знищення Єрусалима протягом трьох з половиною років — від 66 р. н. е. до 70 р. н. е. — є прообразом знищення, яке наприкінці світу Божий відплатний суд наведе на сучасний Рим (дракона, звіра і лжепророка). Облога й руйнування Єрусалима, здійснені язичництвом від 66 р. н. е. до 70 р. н. е., тривали рівно три з половиною роки.

Облога й знищення духовного Єрусалима, здійснені папством, тривали три з половиною пророчі роки, з 538 до 1798 року. Ці два приклади символізують облогу й знищення Єрусалима в «годину» кризи недільного закону, яку спричиняє сучасний Рим. Останнє з трьох знищень Єрусалима є зворотним, як це представлено у книзі Даниїла.

Книга Даниїла починається з того, що Вавилон завойовує і знищує Єрусалим, а закінчується знищенням Вавилону та перемогою Єрусалима. У кожній із трьох битв християнам було дано знак, який повідомляв їм утекти від прийдешніх воєнних дій. У 66 році н. е. це сталося, коли війська язичницького Риму встановили свої штандарти (свої бойові прапори) на священній землі святилища. У 538 році — тоді, коли була виявлена «людина гріха», яка сиділа в Божому храмі (християнській церкві), видаючи себе за Бога, і коли ця «людина гріха» ухвалила недільний закон на Раді в Орлеані того року. Примусове дотримання неділі — це те, що папство вважає доказом своєї влади над християнським світом, адже вони стверджують (слухно), що у Божому Слові немає підстав для недільного поклоніння, а той факт, що вони запровадили неділю як день поклоніння в християнстві, є доказом того, що авторитет їхніх язичницьких традицій і звичаїв вищий за Біблію.

У 538 році християни мали відокремитися від Римської церкви не лише тому, що вона не була справді християнською церквою, а й тому, що знак папської влади було поставлено на священних теренах Божої церкви. Сестра Вайт визначає процес відокремлення в тій історії, який започаткував період, коли Божа церква втекла в пустелю на тисячу двісті шістьдесят років.

Але немає єднання між Князем світла і князем темряви, і не може бути єднання між їхніми послідовниками. Коли християни погодилися об'єднатися з тими, хто був лише наполовину навернений від язичництва, вони ступили на шлях, що вів дедалі далі від істини. Сатана злорадно радів, що йому вдалося обманути таку велику кількість послідовників Христа. Тоді він ще сильніше вплинув на них і підбурив їх до переслідування тих, хто залишався вірним Богові. Ніхто не знав так добре, як протидіяти істинній християнській вірі, як ті, хто колись був її захисниками; і ці християни-відступники, об'єднавшись зі своїми напівязичницькими товаришами, спрямували свою боротьбу проти найсуттєвіших положень вчення Христа.

Це вимагало відчайдушної боротьби від тих, хто прагнув залишатися вірними, щоб твердо протистояти оманам і мерзотам, прикритим священницькими шатами й внесеним у церкву. Біблію не визнавали за мірило віри. Вчення про релігійну свободу називали ерессю, а його прихильників ненавиділи й оголошували поза законом.

Після довгого і важкого конфлікту невелика група вірних вирішила розірвати усі зв'язки з відступницькою церквою, якщо вона й надалі відмовлятиметься звільнитися від неправди та ідолопоклонства. Вони бачили, що відокремлення є абсолютною необхідністю, якщо вони хочуть слухатися Слова Божого. Вони не наважувалися терпіти помилки, згубні для їхніх власних душ, і подавати приклад, який поставив би під загрозу віру їхніх дітей і дітей їхніх дітей. Щоб забезпечити мир і єдність, вони були готові на будь-які поступки, що не суперечать вірності Богові; але вони вважали, що

навіть мир був би надто дорогим, якщо його довелося б здобувати ціною принесення принципу в жертву. Якщо єдність можна було б забезпечити лише шляхом компромісу щодо істини та праведності, то нехай буде розділення, і навіть війна. Велика боротьба, 45.

Ми продовжимо ці міркування у наступній статті.

Вічність простягається перед нами. Завіса ось-ось підніметься. Ми, що займаємо це урочисте й відповідальне становище, що ж ми робимо, про що думаємо, якщо чіпляємося за свою егоїстичну любов до спокою та зручностей, тоді як душі гинуть навколо нас? Невже наші серця зовсім закам'яніли? Хіба ми не можемо відчутти чи зрозуміти, що маємо працю для спасіння інших? Браття, чи не ви з тих, що, маючи очі, не бачать, і, маючи вуха, нечують? Невже даремно Бог дав вам пізнання Його волі? Невже даремно Він послав вам одне застереження за іншим? Чи вірите ви проголошенням вічної істини щодо того, що ось-ось має прийти на землю, чи вірите, що Божі суди нависли над людьми, і чи можете ви й далі сидіти спокійно, ледачі, байдужі, ласі до насолод?

"Зараз не час народові Божому прив'язувати своє серце до світу чи накопичувати в ньому скарби. Недалекий той час, коли, подібно до перших учнів, ми будемо змушені шукати притулку в пустельних і відлюдних місцях. Як облога Єрусалима римськими військами стала сигналом до втечі для християн Юдеї, так і узурпація влади з боку нашої нації через декрет, що примушує до дотримання папської суботи, стане для нас пересторогою. Тоді настане час покинути великі міста, готуючись до того, щоб покинути й менші, переселившись у віддалені оселі у відлюдних місцях серед гір. А тепер, замість того, щоб шукати дорогі помешкання тут, нам слід готуватися до переїзду до кращої країни, а саме небесної. Замість витратити наші засоби на самозадоволення, нам слід вчитися ощадності. Кожний талант, доручений Богом, слід використовувати на Його славу, доносячи світові пересторогу. Бог має працю для Своїх співробітників у містах. Наші місії потрібно підтримувати; потрібно відкривати нові місії. Щоб успішно просувати цю працю, знадобляться чималі витрати. Потрібні доми молитви, де людей можна буде запрошувати слухати істини для цього часу. Саме з цією метою Бог довірив капітал Своїм управителям. Нехай ваше майно не буде зв'язане мирськими підприємствами, щоб ця праця не була утруднена. Тримайте свої кошти там, де ви зможете ними розпоряджатися на користь Божої справи. Надсилайте свої скарби наперед на небо." Свідчення, том 5, 464.